

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1611. usque ad annum 1617

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118898

§. 134. Ancræi Marescalli Domus a Parisino populo vastata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67313](#)

Sæc. XVII.
A.C. 1616.

§. CXXXIV.

*Ancrai Marescalli domus a Parisino
populo vastata.*

Summum, quo cuncta gerebantur, silentium haud præpedire poterat, quo minus illico fama ad Vindocinum, Mayenium & Bullionium deserretur, qui alieno periculo cauti Parisiis in suarum quisque sedium munitiora loca dilapsi sunt. Permansit in Regia Dux Rohanus, qui ob hoc ipsum auctor mali creditus est, eoque magis, quod in custodiam abducto Condæo, qui eidem casu prætereunti calamitatem suam ingerebat, hæc respondisse feratur, *Laudo tui fati Authores, quia mihi pro jure legitimo est, quodcunque Regina sufferit.* Subscripsere etiam Principis detentioni Calvinistæ, quamquam amplam in dissidium segetem inde colligerent. Demum Condæus in Bastillam traducitur, ubi paulopost selecti ex Consilio Viri capto exponunt, innotuisse Regi prava Bullionii & Mayenii consilia, quibus Rex & Regina per structas vitæ utriusque insidias peterentur, id si ipse fateatur, non modo ei tanquam Principi malis artibus fascinato parcendum, sed & mox liberandum; Ad hæc Condæus ingenii acie, qua pollebat, respondit,

se

se ita natum esse, ut non alibi, quam Sæc. XVII.
in Parlamento convocatis Franciæ Pa- A.C. 1616.
ribus judicari posset; instantibus autem
hisce Judicibus, si eos tanquam Judi-
ces recusaverit, nulla habita Personæ
ratione in ipsum, ejusque Socios le-
gum severitate processum iri, Condæus
intrepide ita respondit: *si ita judicer, sa-*
tius est Sicarium unacum Sacerdote immitti,
ut per hunc animam Deo, per illum vitam
Regi committam; sic violentia, quæ incar-
cerationi principium, vitæ quoque finem da-
bit. His dictis obmutuit, paulopost Ba-
stilla in Vicensi nemoris honestiorem re-
cessum translatus est, eoquod ejus uxor,
quæ cum ipso ad Bastilliæ carceres ad
initium sequentis anni capta abduce-
batur, grava, brevi paritura esset.
Ubi vero rumor de illata Condæo vi
per urbem pervaferat, Tremollia ejus
Mater, aliique Nobiles, quorum in-
tererat salvum habere Principem, cives
ad arma concitarunt. Sparguntur ab
aliis temere, ut fieri amat, murmura,
vocesque incertis auctoribus, Condæum
subornatis ab Ancræo sicariis in ipsa
arce Regia trucidatum fuisse. Ea vox
tantam in populo concitabat indigna-
tionem, ut campanæ pulsarentur, quod
fieri non solet, nisi in publico incendio,
vel hoste urbi vicino, aut civitate in-
testinis dissidiis laborante. Primos e-
qui-

Sæc. XVII. quidem tumultuantum motus compo-
 A. C. 1616. nebat Magistratus Parisini dexteritas;
 postridie nihilominus prævaluit dira in
 prædam libido, Principis vindicandi
 obtentu coniecta; audito enim Ancræi
 nomine, factiosi quidam eum omnia
 mala perpetrasse judicabant, quia illum
 omnes odiisse noverant; hinc lymphatis
 haud absimiles ad Ancræi Palatium con-
 cursitant, illudque ferro, dolabris,
 asciis, & stipitibus invadunt, & ariete,
 saxisque portas effringunt, subruunt,
 atque irrumpunt, tectum ipsum plum-
 beis laminis nudant, interiora conclau-
 sium effringunt, diripiuntque, aurum,
 & argentum cusum ac rude afferunt,
 ponderis utrumque maximi: gemmas
 item & uniones immensi pretii, peri-
 stromata, vestiarium universum Mar-
 chionis, suæque Conjugis, suppellecti-
 lem demum omnem, quaquaversus in-
 structissimam, aut destruunt, aut diri-
 piunt, hortum etiam & viridarium, e-
 quile, ceterique generis stabula de-
 struunt, ac vix non domum ipsam fun-
 damentis suis evellunt.

Nec satis hæc hactenus; altera e-
 nim die ad ædes Corbinelli, quem a
 consiliis arcans Ancræus tunc habebat,
 insanorum conversa vis est, omnesque
 literæ, libelli, atque epistolæ disceptæ,
 cunctaque utensilia disjecta, raptæ, de-
 structæ

fructa sunt, ac vastata. Nec valuere Sæc. XVII.
 contra tantam tot furentium rabiem A.C. 1616.
 ullæ dehortantium preces, non arma-
 torum oppositæ comminationes. ac
 magistratum quidem urbicorum im-
 missa satellitum agmina, quæ ductore
 suo glande plumbea trajecto, confestim
 dilapsa sunt. Tandem vero Crequius
 cum Prætoria Regis cohorte accurrens
 tumultuantum furorem compescuit.
 Ceterum trecentis millibus aureorum
 æstimata sunt dispendia fortunis illata
 Ancræanis. Altero mane Guisius Dux,
 & Cheuvreusius urbe profecti, ad Du-
 cem Mayenium prope Augustam Suef-
 sionum concessere, Præfides quoque,
 ac Consiliariorum nonnulli auffugerunt,
 deserto populo, qui belli civilis metu
 in ancipiti hærebat, paulopost tamen
 animo erectus, dum præconis voce de-
 nuntiatum, nullatenus subesse, quod
 metueret.

§. CXXXV.

Franciæ Regis edictum contra Con- dæum Principem.

Iterata hæc Procerum fuga novorum
 tumultuum ac defectionum metum
 ingerebat; quo circa Rex die sexta Se-
 ptembris Curiam accessit, ibidemque
 cauſas, ob quas Condæum custodiæ
 dari